

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 45/15

Λουξεμβούργο, 29 Απριλίου 2015

Απόφαση στην υπόθεση C-51/13
Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV κατά Hubertus Wilhelmus
Van Leeuwen

Τα κράτη μέλη δύνανται να υποχρεώνουν τις επιχειρήσεις ασφάλισης ζωής να γνωστοποιούν στους πελάτες τους άλλα πληροφοριακά στοιχεία πλην αυτών που απαριθμούνται στην οδηγία

Πάντως, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να προσδιορίζουν με επαρκή προβλεψιμότητα αυτές τις επιπλέον πληροφορίες

Η τρίτη οδηγία σχετικά με την ασφάλεια ζωής¹ σκοπεί, μεταξύ άλλων, στον συντονισμό των ελάχιστων διατάξεων ώστε ο καταναλωτής να ενημερώνεται με σαφήνεια και ακρίβεια ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά των ασφαλιστικών προϊόντων που του προσφέρονται.

Το 1999, ο H. W. Van Leeuwen συνήψε με την Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV (NN) σύμβαση ασφάλισης με ένα επενδυτικό τμήμα, καλούμενη «Ευέλικτη ασφαλισμένη επένδυση». Επρόκειτο περί ασφάλειας ζωής στο πλαίσιο της οποίας η συσσωρευθείσα αξία κατά την ημερομηνία λήξεως της ασφάλειας εξαρτάται από τα αποτελέσματα των επενδύσεων. Εξάλλου, κατά τη διάρκεια της συμβάσεως ασφάλισης, προβλέπεται η καταβολή σταθερού και εγγυημένου κεφαλαίου, αν ο ασφαλισμένος αποβιώσει πριν τη λήξη της συμβάσεως.

Μετά τη σύναψη της συμβάσεως ασφάλισης, ανέκυψε διαφορά μεταξύ της NN και του H. W. Van Leeuwen όσον αφορά το ύψος εξόδων και ασφαλίσεων που αφορούν την κάλυψη του κινδύνου θανάτου. Ένα μέρος της διαφοράς έγκειται στο ζήτημα αν η NN γνωστοποίησε επαρκείς πληροφορίες σχετικές με τα έξοδα αυτά πριν τη σύναψη της συμβάσεως ασφάλισης. Αποτελεί ιδίως αντικείμενο της διαφοράς η μη γνωστοποίηση στον H. W. Van Leeuwen μιας ανακεφαλαιώσεως ή μιας πλήρους παρουσιάσεως των συγκεκριμένων και/ή απολύτων εξόδων, καθώς και της συνθέσεώς τους.

Το Rechtbank te Rotterdam (Κάτω Χώρες), επιληφθέν της διαφοράς, κρίνει ότι, μολονότι τα εν λόγω πληροφοριακά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των πληροφοριών τις οποίες οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να γνωστοποιούν στους αντισυμβαλλομένους δυνάμει της οδηγίας, η NN, παραλείποντας να γνωστοποιήσει τα εν λόγω στοιχεία, παρέβη τους «γενικούς και/ή άγραφους κανόνες» του ολλανδικού δικαίου, οι οποίοι περιλαμβάνουν, εν προκειμένω, την υποχρέωση επιμελείας της ασφαλιστικής επιχειρήσεως, την προσυμβατική καλή πίστη, καθώς και την εύλογη και δίκαιη συμπεριφορά. Το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε να υποβάλει ερωτήματα στο Δικαστήριο συναφώς. Ζητεί, κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν οι διατάξεις της οδηγίας σχετικά με την ασφάλεια ζωής δεν επιτρέπουν την επιβολή σε ασφαλιστική επιχείρηση, βάσει γενικών αρχών του εσωτερικού δικαίου, όπως είναι οι «γενικοί και/ή άγραφοι κανόνες», της υποχρεώσεως να παρέχει

¹ Οδηγία 92/96/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Νοεμβρίου 1992, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την πρωτασφάλιση ζωής, και για την τροποποίηση των οδηγιών 79/267/ΕΟΚ και 90/619/ΕΟΚ (τρίτη οδηγία σχετικά με την ασφάλεια ζωής) (ΕΕ L 360, σ. 1). Η τρίτη οδηγία σχετικά με την ασφάλεια ζωής καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από την οδηγία 2002/83/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με την ασφάλιση ζωής (ΕΕ L 345, σ. 1), η οποία στη συνέχεια καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από 1ης Νοεμβρίου 2012 από την οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (ΕΕ L 335, σ. 1). Λαμβανομένης όμως υπόψη της ημερομηνίας συνάψεως της συμβάσεως ασφάλισης ζωής που αποτελεί αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, οι διατάξεις της τρίτης οδηγίας σχετικά με την ασφάλεια ζωής συνεχίζουν να είναι κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς.

στον αντισυμβαλλόμενο ορισμένες επιπλέον πληροφορίες εκτός από τις απαριθμούμενες στο παράρτημα II της οδηγίας αυτής.

Στη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι από το γράμμα της σχετικής διατάξεως της οδηγίας², καθώς και από το παράρτημα II και από μια αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής, προκύπτει ότι οι επιπλέον πληροφορίες τις οποίες δύνανται να απαιτούν τα κράτη μέλη πρέπει να είναι σαφείς, ακριβείς και απαραίτητες για την ορθή κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών των ασφαλιστικών προϊόντων που προσφέρονται στον αντισυμβαλλόμενο.

Συνεπώς, υποχρέωση παροχής επιπλέον πληροφοριών μπορεί να επιβληθεί μόνον καθόσον είναι αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού της πληροφόρησης του αντισυμβαλλομένου και καθόσον οι απαιτούμενες πληροφορίες είναι αρκούντως σαφείς και ακριβείς για την επίτευξη του σκοπού αυτού και, ως εκ τούτου, ιδίως, για την κατοχύρωση επαρκούς ασφάλειας δικαίου για τις ασφαλιστικές εταιρίες.

Συναφώς, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να επιβάλλουν στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις την υποχρέωση να γνωστοποιούν επιπλέον πληροφορίες. Πρόκειται περί δυνατότητας της οποίας μπορούν να κάνουν ή να μην κάνουν χρήση τα κράτη μέλη. Εντούτοις, μολονότι εναπόκειται στο κράτος μέλος να καθορίσει τις λεπτομέρειες που αφορούν την προβλεπόμενη από την εθνική κανονιστική ρύθμιση υποχρέωση παροχής επιπλέον πληροφοριών, η οδηγία οριοθετεί παρά ταύτα τη δυνατότητα αυτή, διευκρινίζοντας ότι οι πληροφορίες αυτές πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα στον αντισυμβαλλόμενο να κατανοήσει ορθώς τα βασικά στοιχεία της υποχρέωσης και πρέπει να είναι τις αναγκαίες προς τούτο.

Συνεπώς, στο οικείο κράτος μέλος εναπόκειται να προσδιορίσει, με γνώμονα τα χαρακτηριστικά της έννομης τάξεώς του και τις ιδιομορφίες της καταστάσεως τη ρύθμιση της οποίας επιδιώκει, τη νομική βάση της υποχρέωσης παροχής επιπλέον πληροφοριών προκειμένου να διασφαλίσει, συγχρόνως, την ορθή κατανόηση από τον αντισυμβαλλόμενο των βασικών χαρακτηριστικών των ασφαλιστικών προϊόντων που του προσφέρονται και επαρκή ασφάλεια δικαίου.

Η νομική βάση μιας τέτοιας υποχρέωσης παροχής επιπλέον πληροφοριών και ιδίως το ζήτημα αν η υποχρέωση αυτή απορρέει από γενικές αρχές του εσωτερικού δικαίου, όπως οι «γενικοί και/ή άγραφοι κανόνες» στους οποίους παραπέμπει το αιτούν δικαστήριο, δεν ασκεί, κατ' αρχήν, επιρροή.

Πάντως, η νομική βάση αυτή πρέπει να είναι τέτοια ώστε, σύμφωνα με την αρχή της ασφάλειας δικαίου, να επιτρέπει στις ασφαλιστικές εταιρίες να προσδιορίζουν με επαρκή προβλεψιμότητα τις επιπλέον πληροφορίες τις οποίες πρέπει να παρέχουν και στις οποίες μπορεί να στηρίζεται ο αντισυμβαλλόμενος. Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά την εκτίμηση των επιταγών που πρέπει να τίθενται ως προς την προβλεψιμότητα μιας τέτοιας υποχρέωσης παροχής επιπλέον πληροφοριών, το εθνικό δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη το γεγονός ότι εναπόκειται στην ασφαλιστική επιχείρηση να προσδιορίσει τη φύση και τα χαρακτηριστικά των ασφαλιστικών προϊόντων που προσφέρει και ότι συνεπώς θα έπρεπε, κατ' αρχήν, να είναι σε θέση να επισημάνει τα χαρακτηριστικά των προϊόντων αυτών τα οποία είναι δυνατό να δικαιολογήσουν την αναγκαιότητα παροχής επιπλέον πληροφοριών στον αντισυμβαλλόμενο.

Εν πάση περιπτώσει, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμήσει αν οι επιμαχοί στη διαφορά της κύριας δίκης «γενικοί και/ή άγραφοι κανόνες» πληρούν τις επιταγές αυτές.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

² Άρθρο 31.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582